

Sayı: 24643

07 Mart 2017

Saat: 10:00

İstatistiklerle Kadın, 2016

Türkiye nüfusunun %49,8'ini kadın nüfus oluşturdu

Türkiye'de 2016 yılında, erkek nüfus 40 milyon 43 bin 650 kişi olurken, kadın nüfus 39 milyon 771 bin 221 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle nüfusun %50,2'sini erkekler, %49,8'ini ise kadınlar oluşturdu. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu oransal denge, kadınların daha uzun yaşaması nedeniyle 65 ve daha yukarı yaş grubunda kadınların lehine değişmektedir. Bu yaş grubundaki nüfusun %43,9'unu erkekler, %56,1'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Kadınlarda doğuştan beklenen yaşam süresi 80,7 yıl

Hayat tabloları, 2015 sonuçlarına göre; doğuştan beklenen yaşam süresi, Türkiye geneli için toplamda 78, erkeklerde 75,3 ve kadınlarda 80,7 yıldır. Genel olarak kadınlar erkeklerden daha uzun süre yaşamakta olup, doğuştan beklenen yaşam süresi farkı 5,4 yıldır.

Okuma yazma bilmeyen kadın nüfus oranı erkeklerden 5 kat fazla

Türkiye'de 2015 yılında, 25 ve daha yukarı yaşta olan ve okuma yazma bilmeyen toplam nüfus oranı %5,4 iken bu oran erkeklerde %1,8, kadınlarda %9'dur.

Lise ve dengi okul mezunu olan 25 ve daha yukarı yaşta olanların toplam nüfus içindeki oranı %19,5 iken bu oran erkeklerde %23,5, kadınlarda %15,6'dır. Yükseköğretim veya fakülte mezunu olan toplam nüfus oranı %15,5 olup bu oran erkeklerde %17,9 kadınlarda ise %13,1'dir.

Cinsiyete göre seçilmiş göstergeler, 2015

Seçilmiş göstergeler	Toplam	Erkek	Kadın
Okur-yazar olmayan nüfus oranı (25+ yaş)	5,4	1,8	9,0
Yükseköğretim veya fakülteden mezun nüfus oranı (25+ yaş)	15,5	17,9	13,1
İstihdam oranı (15+ yaş)	46,0	65,0	27,5
İşgücüne katılım oranı (15+ yaş)	51,3	71,6	31,5
İşsizlik oranı (15+ yaş)	10,3	9,2	12,6
Genç işsizlik oranı (15-24 yaş)	18,5	16,5	22,2

Kadın istihdam oranı erkeklerin istihdam oranının yarısından az

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; 2015 yılında, Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaşta olan nüfus içerisinde istihdam oranı %46 olup, bu oran erkeklerde %65, kadınlarda ise %27,5 oldu.

Avrupa Birliği üye ülkelerinin istihdam oranı incelendiğinde; 2015 yılında kadın istihdam oranının en yüksek olduğu ülke %74 ile İsveç iken en düşük olduğu ülke %42,5 ile Yunanistan oldu. Avrupa Birliği üye ülkelerinin (28 ülke) ortalama kadın istihdam oranı ise %60,4 oldu.

Avrupa Birliği üye ülkelerinde 2015 yılında erkek istihdam oranının en yüksek olduğu ülke %79 ile Hollanda iken en düşük olduğu ülke %59,3 ile Yunanistan oldu. Avrupa Birliği üye ülkelerinin ortalama erkek istihdam oranı ise %70,8 oldu.

Eğitilmiş kadınların işgücüne katılım oranı daha yüksek

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; 2015 yılında, Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaşta olan nüfus içerisinde işgücüne katılım oranı %51,3 olup, bu oran erkeklerde %71,6, kadınlarda ise %31,5 oldu.

Eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı incelendiğinde, kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne daha fazla katıldıkları görüldü. Okuryazar olmayan kadınların işgücüne katılım oranı %16,1, lise altı eğitilmiş kadınların işgücüne katılım oranı %26,6, lise mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %32,7, mesleki veya teknik lise mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %40,8 iken yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %71,6 oldu.

Her 5 erkekten 4'ü kadınların çalışmasını uygun bulduğunu belirtti

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; kadınların çalışmasını uygun bulanların oranı toplamda %84,9 olup erkeklerde bu oran %78,1, kadınlarda %91,5 oldu. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 1. Düzey'e göre kadınların çalışmasını uygun bulanların oranları incelendiğinde, en yüksek oran %90,6 ile TR3 Ege (İzmir, Aydın, Denizli, Muğla, Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak)'ta, en düşük oran ise %71,5 ile TRC Güneydoğu Anadolu (Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)'te oldu.

Yükseköğretim mezunu kadınlar daha fazla gelir elde etti

Gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre; 2015 yılında yükseköğretim mezunu kadınların yıllık ortalama esas iş gelirleri 29 bin 238 TL iken, lise mezunu kadın çalışanların yıllık ortalama esas iş gelirleri 16 bin 124 TL olarak gerçekleşti. Bir okul bitirmeyen kadın çalışanların yıllık ortalama esas iş gelirleri 8 bin 528 TL oldu.

Kadınların %34,3'ü ilk evliliklerini 20-24 yaş aralığında gerçekleştirdi

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; evlilik deneyimi yaşamış 15 ve daha yukarı yaştaki tüm bireylerin araştırmada beyan ettikleri ilk evlenme yaşları incelendiğinde; Türkiye'de ilk evliliklerin %37,5 ile en çok 20-24 yaş aralığında yapıldığı görüldü. İlk evliliğini 20-24 yaş aralığında yapan erkeklerin oranı %41,3 iken bu oran kadınlarda %34,3 oldu.

Anlaşmazlık durumunda eşler birbirlerine en çok bağıarak tepki verdi

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; eşler arasında anlaşmazlık olduğunda erkeklerin %75,3'ü, kadınların %66,2'si eşlerine seslerini yükselterek/bağıarak tepki verdi. Erkeklerin %55,1'i, kadınların ise %64,2'si eşleri ile anlaşmazlık durumunda sessiz kaldı. Eş ile anlaşmazlık durumunda erkeklerin %3,6'sı, kadınların ise %2,4'ü eşlerine fiziksel şiddet uyguladı.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 1. Düzey'e göre eşlere fiziksel şiddet uygulama oranı en yüksek olan bölge TRC Güneydoğu Anadolu (Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) oldu. Bu bölgede erkeklerin %8,6'sı, kadınların %7,5'i eşlerine fiziksel şiddet uyguladı.

Erkeklerde fiziksel şiddet uygulama oranının en düşük olduğu bölge %1,7 ile TR3 Ege (İzmir, Aydın, Denizli, Muğla, Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak) olurken, kadınlarda bu oran %0,7 ile TR4 Doğu Marmara (Bursa, Eskişehir, Bilecik, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova) oldu.

Hanedeki işler ve sorumluluklar cinsiyet gözetilerek paylaşıldı

Aile yapısı araştırması, 2016 sonuçlarına göre; kadınların yemek pişirme, bulaşık yıkama, çamaşır yıkama, ev temizliği ve ütü yapmak gibi sürekliliği olan ev işlerini yaptığı, erkeklerin ise tamir, boya badana, fatura yatırma gibi başlangıcı ve sonu belli olup görünürlüğü fazla olan işleri yaptığı gözlemlendi.

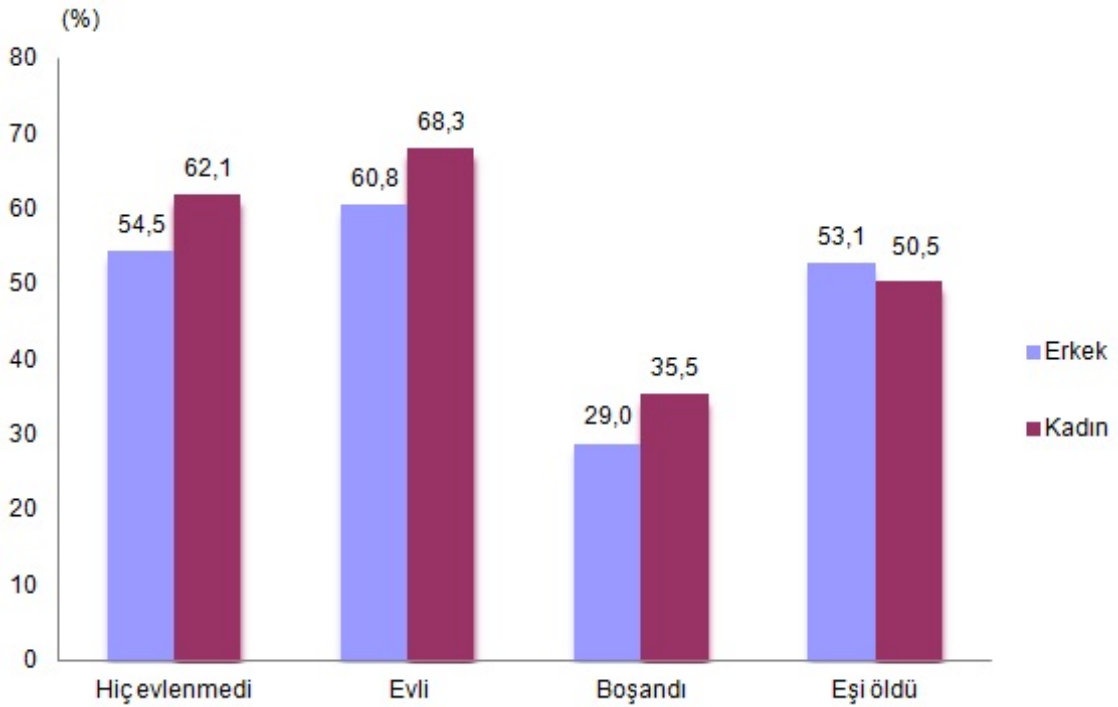
Türkiye genelinde yemek yapma işini %91,2 oranında kadınlar yaparken, erkeklerin yemek yapma oranı %8,8 oldu. Evin boya badana işini %80,4 oranında erkekler yaparken, kadınlarda bu oran %19,6 oldu.

Evli erkek ve kadınlar daha mutlu

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 2016 yılında mutlu olduğunu beyan eden bireylerin oranı %61,3 oldu. Erkeklerde mutluluk oranı %58,1 iken kadınlarda bu oran %64,5 oldu. Toplamda evli fertlerin %64,7'sinin, hiç evlenmemiş fertlerin %57,3'ünün, eşi ölmüş fertlerin %50,9'unun ve boşanmış fertlerin ise %32,5'inin mutlu olduğu görüldü.

Evli erkeklerin %60,8'i, evli kadınların ise %68,3'ü mutlu olduklarını beyan etti. Hiç evlenmemiş erkeklerin %54,5'i, hiç evlenmemiş kadınların ise %62,1'i mutlu iken, boşanmış erkeklerin %29'u, boşanmış kadınların ise %35,5'i mutlu olduklarını ifade etti. Eşi ölmüş erkeklerin %53,1'i, eşi ölmüş kadınların ise %50,5'inin mutlu olduğu gözlemlendi.

Medeni duruma göre mutluluk oranı, 2016

Her 10 kadından yaklaşık 4'ü yaşadığı çevrede kendini güvensiz hissetti

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 2016 yılında yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı toplamda %26,2 iken bu oran erkeklerde %15,2, kadınlarda %37 oldu. Erkeklerin %71'i, kadınların ise %47,5'i yaşadıkları çevrede kendilerini güvende hissetti.

Evde yalnız otururken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı 2016 yılında toplamda %7,9, erkeklerde %4,5, kadınlarda %11,2 oldu. Erkeklerin %86,7'si, kadınların ise %76'sı evde yalnız otururken kendilerini güvende hissetti.

Dolaşım sistemi hastalıklarından kaynaklı ölümler ilk sırada yer aldı

Ölüm nedeni istatistikleri sonuçlarına göre; 2015 yılında ölüm vakalarının nedenleri arasında ilk sırada %40,3 ile dolaşım sistemi hastalıkları, ikinci sırada, %20 ile iyi ve kötü huylu tümörler, üçüncü sırada ise %11,1 ile solunum sistemi hastalıkları yer aldı.

Cinsiyete göre ölüm vakalarının nedenleri incelendiğinde kadınlarda ilk sırada %44,3 ile dolaşım sistemi hastalıkları, ikinci sırada, %15,5 ile iyi ve kötü huylu tümörler, üçüncü sırada ise %10,1 ile solunum sistemi hastalıkları yer aldı. Erkeklerde ölüm nedeni sıralaması benzer olup, ilk sırada %36,8 ile dolaşım sistemi hastalıkları, ikinci sırada, %23,9 ile iyi ve kötü huylu tümörler, üçüncü sırada ise %11,9 ile solunum sistemi hastalıkları yer aldı.

Kadınlar siyasi alanda erkeklere göre daha az yer aldı

Türkiye Büyük Millet Meclisindeki kadın milletvekili oranı 1935 yılında %4,5 iken, 81 yıl sonra bu oran %14,7'ye yükseldi. Türkiye'de bakan sayısı 2016 yılında 27 olup bunların sadece biri kadın oldu. Ülkemizde 2009 yılı yerel seçimlerinde kadın belediye başkanı oranı %0,9 iken 2014 yılı yerel seçimlerinde bu oran %2,9 oldu. Kadın muhtar oranı 2009 yılı yerel seçimlerinde %2,3 iken 2014 yılı yerel seçimlerinde bu oran %2 oldu.

Bu konuyla ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mart 2018'dir.

AÇIKLAMALAR

Kadınların sosyal ve ekonomik konumlarını iyileştirmek için sorumluluğu bulunan tüm taraflarca çalışmalar yapılması ve olumsuz göstergelerin işaret ettiği alanlarda iyileştirilmelerin yapılması gerekliliği bir gerçektir. Bu alanda gerekli politikaların oluşturulması ve oluşturulan politikaların sağlıklı bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) web sayfasında 16 başlık altında 120 göstergesi içeren Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Veri Seti yayımlanmaktadır.

Veri seti hazırlanırken TÜİK'in gerçekleştirdiği sayım ve araştırmalar ile idari kayıtlardan, ilgili kamu kurum

ve kuruluşları ile üniversitelerin çalışmalarından yararlanılmaktadır.

TS24643

Teknik bilgi için: Deniz UYANIK
Telefon: +90 312 410 06 18
e.posta: deniz.uyanik@tuik.gov.tr

Bilgi talebi için: Bilgi Dağıtım Grubu
Telefon: +90 312 410 02 44
e.posta: bilgi@tuik.gov.tr

